

***Galeobdolon luteum* Hudson emend. Holub – pitulník žlutý**

(syn. *Lamiastrum galeobdolon* (L.) Ehrendf. et Polatschek), *Lamium galeobdolon* (L.) L.)

Lamiaceae

Původ: Evropa, severní Irán. Domácí na území ČR.

Ekologie: Okraje lesů, křoviny, podél potoků, rokliny. Roste na čerstvých, humózních, živinami bohatých půdách, písčitých až kamenitých, také hlinitých; hemikryptofyt.

Růstové a vzhledové charakteristiky: Vytrvalá bylina, 15 cm vysoká v listu, 40 cm v květu, tvořící po odkvětu sterilní, plazivé, kořenují výběžky, ve kterých rostlina přečkává zimu (nové se vyvíjí dalším rokem po odkvětu). Květonosné, vzpřímené lodyhy jsou porostlé křížmostojnými, dlouze řapíkaté listy, vejčitého tvaru, s klínovitou bází, veliké 2-4 x 3-8 cm. Jsou dlouze zašpičatělé a na okraji hrubě zubaté. Na líci jsou listy pokryté bílými skvrnami, zespodu jsou červenofialové. Květenstvím jsou lichopřesleny, tvořeny pyskatými, 2 – 2,5 cm velkými květy. Pětičetný, zvonkovitý kalich je do jedné poloviny rozeklaný, koruna světle žlutá. Dlouhá květní trubka je prohnutá. Dolní pysk je trojcípý, hnědě skvrnitý, horní pysk z vnějšku chlupatý, má přilbovitý tvar. Tyčinky čtyři. Plodem jsou černé tvrdky s přívěskem. Plody mají vyvinutý masité přívěsky, tzv. masíčka, jimiž se živí mravenci a přispívají tak k rozšiřování druhu (myrmekochorie).

Pěstitelské vlastnosti a požadavky: nenáročná, rychle rostoucí trvalka se schopností vytvořit souvislé porosty, hustě pokrývající půdu. Ideálním stanovištěm jsou čerstvé, humózní půdy v polostínu až stínu, ve kterém může být velmi vitální a konkurovat druhům s ní vysazeným. Rostlina je tolerantní i k suchému stínu. Je [polostálozelená – stálozelená](#), zimu přečkávající v nadzemních sterilních výhonech.

Množení: semenem, řízkováním výběžků

Nejvýznamnější odrůdy:

'Florentinum'	2 šedé líčka na listu	20 – 40 cm	IV - V
'Herman's Pride'	Stříbrná šachovnice na listu	20 – 40 cm	IV – V
'Petit Point'	Stříbrná intenzivní kresba na listu	20 – 40 cm	IV – V
'Silberteppich'	Podobná Florentinum	20 – 40 cm	IV – V

'Florentinum'

'Herman's Pride'

'Herman's Pride'

Použití v zahradní a krajinářské tvorbě: Pitolník je divoce rostoucí trvalka stanovištního prostoru „Gehölz“ – G₂ – „Podrost dřevin“ (Sieber 1990), tudíž jeho nejvhodnějším způsobem použití jsou:

- [podrosty](#) a od slunce odvrácené okraje porostů

- stinné partie zahrady

Galeobdolon luteum a *Matteuccia struthiopteris*

- skalky – pozor může být k choulostivým druhům expanzivní
- půdopokryvné výsadby – při sponu cca 9 ks/m² zapojí porost již na konci druhé vegetační sezóny

Literatura a odkazy:

Sieber, J.: Die Sichtung der Stauden. Teil 1. Geschichte und Beetstauden. Bonn: Förderungsgesellschaft Gaertenbau. 1990.